

Slutrapport

Ge och Ta – varje dag

Projektanordnare: Södertörns polismästardistrikt
Projektperiod: 2011-01-11—2011-12-31

ESF dnr: IF-2010-0037

Dnr: 2009-58

Projektnamn:	Ge och Ta-varje dag
Projektanordnare:	Södertörns polismästardistrikt
Projektperiod:	2011-01-11—2011-12-31
Total projektkostnad:	712 826 kr
Medfinansiärer:	Södertörns polismästardistrikt
Projektpartners:	Botkyrka och Huddinge kommun
Kontaktperson:	Nils-Eric Löf
Telefon:	010-56 46048
E-post:	nils-eric.lof@polisen.se
Rapportförfattare:	Elisabet Degen-Hansson
Telefon:	0733-31 54 90
E-post:	elisabet.degen-hansson@polisen.com
Rapportförfattare:	Benita Nilsson
Telefon:	0768-888 20 42
E-post:	benita.nilsson@polisen.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	4
PROJEKTIDÉN	4
PROJEKTUPPLÄGG	5
PROJEKTETS GENOMFÖRANDE	5
Projektstart och inledande arbete	5
En dag i skolan	6
Mötena – poliser och elever	7
Uppföljning	8
Intern uppföljning	8
Avvikelser från projektansökan	8
Konferens ”Ge och Ta”	9
Förberedelser inför konferensen	9
Konferensinnehåll	9
RESULTAT OCH ERFARENHETER	10
Utvärderingen av konferensen	10
Framgångsfaktorer	10
SLUTSATSER OCH FÖRSLAG	11
Förslag till förbättringar inför framtida Ge och Ta	12
TACK	13

BILAGA:

”Kul att polisen är här ”Utvärdering av Maja Todorovic”

SAMMANFATTNING

Ge och Ta-varje dag är ett mångfaldsprojekt inom Södertörns polismästardistrikt vars syfte är att öka förståelsen mellan polis och ungdomar för varandras roller och villkor och därigenom ge en ökad och bättre dialog. Genom ungdomars ökade förståelse för polisens roll i det svenska samhället ökar också förståelsen för det svenska samhället, dess aktörer och dess uppbyggnad i ett vidare perspektiv. Detta förbättrar möjligheten till integration.

Projektets huvudsakliga innehåll består av en utbildningsinsats, i vilken ungdomar och poliser deltar tillsammans i diskussioner, värderingsövningar och rollspel under ledning av en extern konsult som har tidigare erfarenhet av att bedriva denna typ av utbildning.

Deltagare får möjlighet att ställa frågor till varandra, diskutera olika värderingar samt spela upp ett mindre rollspel där poliser och ungdomar byter roller med varandra. Ge och Ta har under 2011 genomförts med elever från fem skolor i Huddinge och Botkyrka kommun samt poliser från Södertörns polismästardistrikt. Målgruppen för projektet, ungdomar i årskurs åtta i områden där andelen tredjelandsmedborgare är hög och där kriminaliteten bland barn och ungdomar är utbredd eller där risken för att barn och ungdomar hamnar i kriminalitet bedöms som oroväckande hög, har valts utifrån ett antal överväganden. Det är av vikt att nå ut till ungdomar i så låg ålder som möjligt. Samtidigt bör deltagarna ha uppnått en viss mognad för att kunna tillgodogöra sig innehållet i projektets koncept. Projektet riktar sig till skolor/områden där andelen nyanlända tredjelandsmedborgare är mycket hög.

Glädjande nog har Ge och Ta utvecklats och därmed blivit en del av något i ett större sammanhang. Erfarenheterna och resultaten från Ge och Ta, har blivit modell för myndighetens PUMS= (Poliser och ungdomar i det mångkulturella samhället) som pågår i hela polismyndigheten Stockholms län och är en utveckling av Ge och Ta varje dag.

PROJEKTIDÉN

Projektidén föddes ursprungligen 2005 i Södertörns Polismästardistrikt. Tanken var att genom att öka polisens synlighet bland unga, hoppades man kunna minska kriminaliteten bland ungdomar. Ge och Ta – varje dag är en utvecklad version av ovan nämnd projektidé.

Syftet med Ge och Ta – utbildningen är att öka medvetenheten om och förståelsen för vad det egna beteendet har för betydelse i mötet med andra människor, samt öka intresset för, och rekryteringen till polisyrket. Genom att öka polisens synlighet bland unga hoppas man bland annat kunna minska kriminaliteten bland ungdomar (Polisen, 2011). Ambitionen är att poliser i yttre tjänst ska genomgå utbildningen, att ungdomarna får en möjlighet att förstå polisens roll och att skapa en dialog mellan dessa grupper på neutral mark (Brottsförebyggande rådet, 2009).

Tidigare granskning visar att det går att förändra attityder genom att skapa konstruktiva dialoger mellan poliser och ungdomar och man har identifierat samarbete, långsiktighet och tålamod som möjliga framgångsfaktorer (Ungdomsstyrelsen, 2009). Ge och Ta – varje dag belönades år 2009 av Brottsförebyggande Rådet och kom på delad fjärde plats bland nio nominerade svenska, lokala brottsförebyggande projekt i tävlingen European Crime Prevention Award (Brottsförebyggande rådet, 2009). Stockholms Läns Landsting

har delat ut pris mot rasism och år 2009 fick Ge och Ta en utmärkelse för arbetet med att öka förståelsen mellan ungdomar och poliser i polismästardistriktet Södertörn (SLL, 2009).

PROJEKTUPPLÄGG

Dagen börjar med att projektledarna och föreläsarna träffas på plats där utbildningen skall hållas och förebereder med lokal, utbildningsmaterial, fika osv. Gruppen med poliserna, där en del av poliserna känner varandra sedan tidigare, träffas klockan halv nio och sätter sig i ring inför kommande diskussioner. Syftet med denna del av dagen är att skapa samsyn i de mindre grupperna och förbereda dem inför mötet med ungdomarna och senare aktiviteter. Poliserna får tillfälle att i grupp skriva ner frågor som de skulle vilja ställa till ungdomarna senare under dagen.

Ungdomarna träffas klockan nio. Även de får sitta i mindre grupper och diskutera bland annat vilka förhållningssätt de har och bör ha till andra människor och till polisen. De får även förbereda frågor som de kan ställa till poliserna senare. Under fikat som serveras kvart i tio får poliser och ungdomar träffas för första gången och mingla i en kvart. Sedan sitter de åter i separata grupper fram till klockan elva. Då sammanförs grupperna med poliser och ungdomar och blir indelade i mindre, blandade grupper. De får diskutera olika ord och värderingar och de får även motivera inför gruppen varför de väljer som de gör. Kvart i tolv är det dags för lunch och alla äter i skolmatsalen. Ungdomarna uppmanas att agera värdar, visa vägen till matsalen och de flesta deltagarna fortsätter sitta i samma grupper som under senaste övningen.

Eftermiddagsaktiviteterna börjar med att deltagarna fortfarande är indelade i samma grupper som innan lunchen och nu får ungdomar och poliser ställa de tidigare förberedda frågorna till varandra. Ungdomarna verkar vara nyfikna på hur poliserna arbetar, om de har tagit emot mutor eller om de har använt sitt tjänstevapen. Poliserna i sin tur är också nyfikna på ungdomarnas liv, de undrar varför ungdomar har svårt för att samarbeta med polisen och vad de kan göra för att få ungdomars tillit. En del av diskussionerna brukar handla om att poliserna ger ungdomarna insikt i sin vardag och förklarar vad deras arbete går ut på. Efter en stund serveras fika och efter det är det dags för rollspel. Denna aktivitet går ut på att ungdomar och poliser får byta roller med varandra för att bättre förstå varandras olika funktion i samhället. Grupperna får bestämma vilken situation de vill spela upp för de andra och vilka roller de ska ha men det ska handla om ett typiskt möte mellan ungdomar och poliser. Efter varje uppträdande får deltagarna berätta om hur det kändes att spela ombytta roller. Dagens aktiviteter avslutas med att deltagarna får reflektera ytterligare över rollspelen och tacka varandra för dagen.

PROJEKTETS GENOMFÖRANDE

Projektstart och inledande arbete

Vi startade arbetet med att inventera skolor i de områden projektet syftar till inom Huddinge och Botkyrka kommun. Kontakt med respektive skolchefer togs redan i samband med ansökan om projektet och ny kontakt togs i början av 2011. Detta för att få en känsla för vilka skolor som bäst passar in mot beskrivningen av målgrupp för projektet, alltså stort antal tredjelandsmedborgare.

Kontakt togs även med lokala poliskontoren i Fittja, Vårby, Hallunda och Storvreten. Gruppcheferna från respektive område bjöds in för att informeras om projektet och även för att stämna av vilka skolor de såg som lämpligast för projektet.

Med den samlade informationen beslöts att mötena – utbildningstillfällena – skulle hållas i Vårbyskolan i Vårby Huddinge kommun, Brunnaskolan i Hallunda, Fittjaskolan i Fittja, Storvretskolan i Tumba samt i Grindtorpskolan i Alby. De fyra sistnämnda skolorna tillhör Botkyrka kommun.

Respektive skolas rektor och/eller biträdande rektor kontaktades. Samtliga skolor var intresserade utav samarbetet så nästa steg blev att boka in mötestid, tid för att träffa personalen på skolorna för att informera om projektet.

Samtidigt som skolinformationen pågick tog vi kontakt med organisationskonsult Leili Falsafi som extern utbildningsledare.

Vi såg ett behov utav att förbereda poliser och ungdomar på olika sätt inför det kommande mötet varför det beslöts att ytterligare en utbildningsledare skulle delta vid mötena mellan elever och poliser. Konsulten Pär Sonesson kontaktades för det uppdraget.

Riktlinjer för hur genomförandet av utbildningen skulle se ut drogs upp. Förmiddagens första timmar bestämdes ske separat, poliser för sig – ungdomar för sig. Detta för att på bästa sätt förbereda var och en på det kommande mötet, att skapa goda förutsättningar för att etablera ömsesidig kontakt och förtroende. Vi träffade även alla poliser i yttre tjänst som var de som skulle komma att genomföra utbildningsdagarna. Vi ville informera och vara tydliga med projektets syfte och mål – att öka förståelsen mellan polis och ungdomar för att uppnå ökat ömsesidigt förtroende och minska klyftan mellan polis och ungdomar. Arbetet ska ses som ett första steg i en större mer långsiktig process för att skapa bättre förutsättningar för barn och ungdomar i utsatta områden att kunna integreras och etablera sig i samhället.

En dag i skolan

Utbildningsdagarna började med att elever och poliser i varsitt klassrum förbereddes för dagen. De fick förbereda frågor att ställa till varandra senare under dagen och samtala om fördomar och föreställningar. Eleverna var värdar för dagen och poliserna deras gäster. Elever och poliser delades in i grupper, 9-10 personer i varje grupp och gruppen presenterade sig för varandra under förmiddagens fikarast. Sedan arbetades det gruppvis under resten av dagen. En god stund ägnades åt värderingsövningar med förutbestämda ord, till exempel – ärlig eller lojal? Tid gavs även till att ställa de frågor som funderats ut under förmiddagen.

Grupperna höll ihop även under lunchen. Eleverna fick här visa prov på att agera värdar vilket de gjorde mycket bra. De tog sin uppgift på stort allvar.

Mot slutet av dagen bytte poliser och elever plats i ett rollspel, eleverna blev poliser och poliserna ungdomar. De kom gemensamt fram till vad scenen skulle innehålla, något typiskt möte mellan ungdomar och polis. Ungdomarna fick ofta låna någon uniformspersedel, mössa – jacka och sedan är spelet i full gång. De som spelade ungdomar filmade med sina mobiler och ville inte göra som polisen sa. De som spelade poliser blev ofta frustrerade och ville snabbt ”gripa” eller sätta på handfängsel. Varje scen var tre minuter lång och följdes av

reflektioner från de som spelat. Ungdomarna sa att de poliser som spelade ungdomar var – ”skitjobbiga, de gjorde inte som vi sa, de ville inte lyssna.” Poliserna i sin tur brukade säga att ungdomarna, som spelade poliser, gjorde ett bra jobb, att de försökte och att de fått känna på att det inte alltid är så lätt.

Under hela dagen fanns mycket tid för det goda samtalet, inte minst under de båda fikastunderna och lunchen.

Mötena – poliser och elever

Vårbyskolan var den första skolan som vi besökte. Detta var den 23-24 mars 2011. Totalt under dessa dagar deltog 31 poliser och så gott som samtliga elever i årskurs 8, totalt 47 elever fördelat på två klasser.

Brunnaskolan besöktes 28-29 mars 2011. 26 poliser deltog under de båda dagarna och 63 elever från årskurs 8 fördelat på två klasser.

Fittjaskolans tur var det den 12-14 april 2011. Under dessa tre dagar deltog 46 poliser. Fittjaskolan har tre klasser i årskurs 8 och totalt deltagande antal elever var 75 stycken.

Storvretsskolan besökte vi 3-4 maj 2011. Det var 25 poliser och 53 elever som deltog under dessa båda dagar. Storvretsskolan har två klasser årskurs 8.

Grindtorpsskolan i Alby blev den sista skolan för oss att besöka. Detta skedde den 14 och den 19 september 2011. Även denna skola har två klasser i åk 8 och totalt deltog 55 elever och 31 poliser. Eftersom vi besökte denna skola när nytt skolår börjat innebär det att dessa elever gick i åk 7 när projektet startade men nu efter sommaren går i åk 8.

A. Aktivitet/delprojekt för avgränsad grupp av deltagare	Antal deltagare			Kommentarer och förtydliganden
	TOTALT	varav		
		Poliser	Elever	
Utbildningsdagar i skolorna				
Vårbyskolan, Huddinge kommun, 23-24 mars 2011	78	31	47	Två klasser årskurs 8
Brunnaskolan, Botkyrka kommun, 28-29 mars 2011	89	26	63	Två klasser årskurs 8
Fittjaskolan, Botkyrka kommun, 12-14 april 2011	121	46	75	Tre klasser årskurs 8
Storvretsskolan, Botkyrka kommun, 3-4 maj 2011	78	25	53	Två klasser årskurs 8
Grindtorpsskolan, Botkyrka kommun, 14 och 19 september 2011	86	31	55	Två klasser årskurs 8

Uppföljning

En tid efter det att vi besökt Vårbyskolan gjorde vi ett återbesök. Vi träffade de lärare för årskurs 8 som var med under utbildningsdagen. De hade fått i uppgift att stämna av med sina elever om hur de tyckte att den gemensamma dagen varit. Både elever och lärare var mycket positiva till dagen och lärarna berättade att eleverna önskat sig fler liknande dagar och fler tillfällen att samtala med polisen. En liknande uppföljning gjordes i Brunnaskolan. Eleverna fick svara på frågor som lärarna sedan sammanställde och sedan lämnade vidare till projektet. Även i denna skola var polisens besök mycket uppskattat och många av eleverna har i sin utvärdering skrivit att de önskar mer tid tillsammans med polisen. I nästa skola vi besökte, Fittjaskolan, gick utvärderingen till så att lärarna försåg eleverna med frågor. Först om förväntningar på dagen och sedan hur de upplevt dagen. Dessa resultat finns med i den stora utvärderingen under Fittjaskolan. Som ett extra roligt exempel från just Fittjaskolans utvärdering kan nämnas att oavsett vilka förväntningar ungdomarna haft på dagen så var samtliga positiva efter dagens genomförande, 100 procent! I de två kommande skolorna, Storstorskolan och Grindtorpskolan, fick deltagarna svara på en enkät. Eleverna fick börja dagen med att svara på en enkät om förväntningar på dagen och sedan efter dagens slut har elever och poliser fått svara på ytterligare en enkät. Poliser och ungdomar har svarat på olika enkäter. Utvärderingen av dessa enkäter, samt den utvärdering som gjorts i de andra skolorna, har gjorts av en extern utvärderare, Maja Todorovic kriminolog från Stockholms universitet. Se bilaga.

Intern uppföljning

Under hela projektiden har styrgruppsmöten hållits vilka dokumenterats i protokoll. Det har totalt blivit 9 styrgruppsmöten. En återkoppling har gjorts med de flesta poliser som deltagit i utbildningen. Vid dessa möten har poliserna fått ta del av utvärderingen och det har även funnits tid för diskussion och reflektion. Vid fler av dessa möten återkommer ett påstående eller upplevelse som kom upp redan under utbildningsdagarna – ”Det var ju skötsamma ungdomar vi träffade skulle vara mer givande om det var lite mer blandat med ”stökiga”!” Jag (Benita Nilsson) har svarat lika många gånger som påståendet/upplevelsen kommit på tal att detta är samtliga årskurs 8 i detta område.

Avvikelser från projektansökan

Under rubriken vilka som omfattas av projektet står att vi ska besöka tre skolor och 12 klasser á 25 elever, totalt 300 elever. Det visade sig att de flesta skolor har två klasser årskurs 8, endast Fittjaskolan, som var aktuell för projektet, har tre 8:or. Med anledning av detta blev utfallet att vi besökt fem skolor och totalt elva klasser årskurs 8. Totalt genomförde dock ca 300 elever utbildningen. Det står även angivet i ansökan att det vid varje utbildningstillfälle ska delta 20-25 poliser vi hade det som mål men resultatet blev ca 15 poliser vid varje tillfälle, totalt 165 poliser deltog i utbildningen. Anledningen till detta är inte bristande engagemang utan att vår tilldelning av antalet aspiranter för tillfället var lägre. Ytterligare en avvikelse, under rubriken mål står att tidigare deltagande ungdomar i konceptet ”Ge och Ta – varje dag” ska knytas till projektet i form av mentorer och delta under utbildningsdagarna. Detta har inte varit genomförbart då dessa unga människor inte haft tid eller möjlighet att delta.

Konferens "Ge och Ta"

Våren 2010 sökte Södertörns polismästardistrikt medel från ESF rådet, i syfte att genomföra Ge och Ta, kompetensutvecklingsinsats för poliser och ungdomar. I ansökan äskades även budget för en konferens där delar av Ge och Ta skulle redovisas. Konferensen skulle också innehålla externa talare och en avslutande paneldebatt. Personer som på ett eller annat sätt arbetar med integration, kommunens invandrarföreningar och representanter för muslimska trossamfund och/eller föreningar skulle bjudas in.

Förberedelser inför konferensen

Mångfaldsgruppen, representerade av totalt sex medarbetare från samtliga närpolisområden arbetade under ca ett års tid (ca tio tillfällen) med förberedelserna till konferensen. I arbetet ingick förutom logistiken, upphandling av moderator, föreläsare och teatergrupp samt att ta fram ett bra program för dagen. Då teatergruppen skulle skriva ett manus till föreställningen som handlade om mångfald och skulle vara unik i sitt slag, gick mycket tid till möten och förberedelser kring just för detta.

Cirka 450 gäster bjöds in till konferensen och av dem tackade ca 230 ja. Det var personer som på ett eller annat sätt arbetar med ungdomar och integrationsfrågor.

Konferensinnehåll

Konferensen som hölls den 17 november 2011 i Hallunda Folkets Hus var det fjärde i ordningen och är en del av Polisen i Stockholms läns mångfaldsarbete och hade som syfte att visa hur Södertörnspolisen, i samverkan med andra, arbetar brottsförebyggande.

Dagen bjöd på redovisningar om Ge och Ta varje dag och Fittjaprojektet som man kan se som en vidareutveckling av Ge och Ta projektet. Nationalekonomen Ingvar Nilsson föreläste om utanförskapets kostnader för samhället. Det bjöds även på teater (Ung utan Pung) och en avslutande paneldebatt där delar av Södertörns chefssamråd diskuterade om man använder resurserna i samhället på rätt sätt. Integrationsminister Erik Ullenhag och länspolismästare Carin Götblad var inbjudna och höll egna anföranden om integration och mångfald under seminariet. Till teaterföreställningen som uppfördes efter lunch, var 200 av de elever som genomgått en Ge och Ta dag under året inbjudna.

Med tanke på miljön, så delades endast ett begränsat antal informationsfoldrar om Ge och ta projektet ut. Istället fick gästerna varsitt USB minne som var laddat med valda delar av konferensinnehållet, så som Ge och Ta film, handledningsmaterial till filmen, information om Ge och Ta projektet, information om Fittja projektet och information om föreläsarna. Tilläggas kan att Ge och Ta film med tillhörande handledningsmaterial har spridits till poliser, skolor och fritidsgårdar i hela landet. Det är ju inte en självklarhet att alla ungdomar kan få självuppleva en Ge och Ta dag, men med film och efterföljande diskussioner kommer man långt.

B. "Öppna" projektaktiviteter	Antal deltagare (ca)	Kommentarer och förtydliganden
Mångfaldskonferens i Hallunda, Botkyrka kommun 17 november 2011	225	Ca 450 personer bjöds in till konferensen. Det var personer som på ett eller annat sätt arbetar med ungdomar och integrationsfrågor från kommuner, trossamfund, föreningar m.m.
Teaterföreställning under mångfaldskonferensen i Hallunda 17 november 2011	425	Till teaterföreställning av gruppen "Ung utan pung" bjöds de elever som genomgått "Ge och ta" utbildningen i skolorna in. Så utöver konferensdeltagarna på 225 deltagare så bevitnades teaterföreställningen av ca 200 skolelever.

RESULTAT OCH ERFARENHETER

Resultaten av insatsen som bygger på enkätsvar från deltagande ungdomar och poliser under år 2011, visar att Ge och Ta-varje dag är en mycket uppskattad utbildning. Poliser uppskattar mest samtal med ungdomar och uppger att de lär sig lyssna och förmedla en positiv bild av sitt yrke medan ungdomarna anger rollspel som den mest uppskattade aktiviteten. Poliserna uppger att de får en bättre förståelse för ungdomarnas verklighet och att avståndet som finns mellan grupperna snarare bygger på rädsla och föreställningar om "de andra" än avsky. Tvärtom uppger ungdomarna att de i grunden har en positiv inställning till polisen men att de har en bild av poliser som tråkiga och aggressiva. Resultaten visar att möten som sker under en Ge och Ta dag skapar personliga och vänskapliga relationer som ur ett långsiktigt perspektiv ger en bra grund inför framtida möten. Det är viktigt att poängtera att det som gör Ge och Ta till ett framgångsrikt mångfaldsprojekt är att poliser och ungdomar får möjlighet att interagera under avslappnade former. De lär sig att kommunicera med varandra vilket i sin tur ger dem nya och mer nyanserade insikter om ""de andra"" Ge och Ta-varje dag ökar förståelsen för varandras olika villkor i samhället bland deltagande poliser och ungdomar.

Utvärderingen av konferensen

Av de drygt 200 gästerna som deltog under dagen svarade 43% på en enkät om hur de upplevt konferensen. 72% tyckte att dagen var mycket bra. Sammantaget uppfattades seminariedagen som mycket intressant, inspirerande och lärorikt. Deltagarna uttryckte att seminariet var välplanerat med ett omväxlande program som speglade mångfalden. Mark Levensgood fick mycket beröm som seminariets moderator.

Framgångsfaktorer

Framgångsfaktorer i arbetets gång berodde på att, framförhållningen var god. Vi träffades regelbundet i olika styr och mångfaldsmöten. Det rådde en prestigelöshet bland medlemmarna

i arbetsgruppen. Det fanns ett stort engagemang som genomsyrade hela arbetet. Regelbundna riskbedömningar var också en stor framgångsfaktor i arbetet.

Utan medel från ESF-rådet hade konferensen och *Ge och Ta* dagarna inte blivit av och det tackar vi särskilt för. För dessa pengar kunde vi anlita erfarna och duktiga föreläsare, en teatergrupp och moderatorer. Att också Södertörns ledning gav oss i stort sett fria händer att arbeta fram ett innehåll vi trodde på, kändes stort och ansvarsfullt. Ett extra plus var att det fanns ett administrativt stöd till projektledaren under arbetets gång.

SLUTSATSER OCH FÖRSLAG

Resultaten av utvärderingen¹ illustrerar att de flesta ungdomar i grunden har en ensidig men positiv inställning till polisen. Deras svar tyder på att de ser upp till polisen och uppskattar närvaron samtidigt som de hyser föreställningar om poliser som stela, tråkiga och arga. Rädsla verkar vara en avgörande faktor för ungdomarnas avståndstagande. Många av ungdomarna i detta material har sitt ursprung i andra länder där polisens roll i samhället nödvändigtvis inte speglar svenska polisens åtaganden. Det verkar även vara så att dessa ungdomars kontakt med svenska polisen oftast sker i samband med brott i bostadsområdet, när poliserna är på uttryckning. Ungdomarnas positiva inställning förstärks under dagen då de får träffa poliser under avslappnade former och ungdomarna är i högre grad medvetna om betydelsen av Polisens trygghetsfrämjande arbete i samhället. Jag tolkar resultaten som att ungdomarna får en mer nyanserad bild av polisyrket, i samtalen med poliserna kan de se bortom polisuniformen och förstå att poliser också är människor.

Ge och Ta – varje dag ger poliser möjlighet att möta vanliga ungdomar under avslappnade former. En dag med ungdomarna ger insikter om ungdomarnas verklighet, insikt om att det finns en övervägande positiv inställning till polisen vilket i sig leder till bättre grund att stå på inför framtida möten med ungdomar. Det verkar finnas en del fördomar även hos poliserna som utmanas under en dag som *Ge och Ta*. För att minska fördomar från polisens sida är det bra för dem att träffa ”vanliga” ungdomar under dessa förutsättningar, konstatera att inte alla unga är kriminella och att de uppskattar ett samtal utan att det har hänt något. En vanligt förekommande föreställning är att ungdomar inte vill samarbeta med Polisen men våra resultat visar att majoriteten av ungdomarna skulle berätta för Polisen om de bevittnade ett brott. Genom *Ge och Ta* förmänskligas poliserna i ungdomarnas ögon och poliserna ges verktyg att skapa förtroendefulla relationer med ungdomarna. En viktig faktor som följer av att deltagarna utmanar sina fördomar och föreställningar är att de lär sig vikten av ett värdigt bemötande, vilket i sin tur är avgörande inför framtida möten, som ett verktyg i det brottsförebyggande arbetet.

Interaktionen mellan ungdomar och poliser är det som gör *Ge och Ta* till ett framgångsrikt projekt. Det är viktigt att vara medveten om att ungdomar och poliser vanligtvis möts under andra former och båda grupper hyser föreställningar om ”de andra” som bygger på tidigare erfarenheter och fördomar. Genom att skapa en plattform för möten under avslappnade former får deltagare möjlighet att utmana sin attityd och pröva nya sätt att se på världen. *Ge och Ta* ökar ungdomarnas förståelse för polisens roll i samhället och mänskliggör människan i uniformen. *Ge och Ta* ökar polisernas förståelse för ungdomars verklighet och ger dem insikt i att ungdomars avståndstagande inte beror på att de avskyr polisen utan för att de är rädda. Tvärtom inser poliserna att dessa ungdomar har en positiv inställning till polisen. Dessa

---

¹ ”Kul att polisen är här” Utvärdering av Maja Todorovic

insikter och ett ömsesidigt värdigt bemötande skapar goda möjligheter att bygga långsiktiga relationer mellan poliser och ungdomar. *Ge och Ta* kan på så sätt användas som metod i områden där Polisen har svårt att nå fram till ungdomarna och inte som en isolerad händelse utan som del i ett långsiktigt brottsförebyggande arbete.

Förslag till förbättringar inför framtida Ge och Ta

Utifrån deltagarnas svar på vilka moment som uppskattas mest, framgår att interaktionen mellan poliser och ungdomar är det absolut viktigaste för *Ge och Ta*. Momenten där poliser och ungdomar ställer frågor till varandra, värderingsövningar, rollspel samt gemensam fika- och lunchrast kan räknas till framgångsfaktorer och bör finnas med i framtida *Ge och Ta* – utbildningar.

Det som genomgående framkommer bland deltagarnas förslag på förbättringar inför framtida *Ge och Ta* är bättre tidsplanering så att ungdomar och poliser får så mycket tid som möjligt med varandra. Både poliser och ungdomar tycker att förmiddagen är för lång. Förslagsvis skulle man kunna hålla informations-/föreläsningssdelen kortare än vad den är idag eller till och med hålla ett informationsmöte dagen innan. Som nämnt ovan, framgår det inte tydligt om ungdomarna har fått information om *Ge och Ta* innan utbildningsdagen, vilket av projektmedarbetarna stundtals har upplevts som negativt därför att ungdomar som inte får tillräcklig information tenderar att vara mindre förberedda på mötet med polisen. Ett informationsmöte dagen innan skulle säkerställa att ungdomarna fick information om *Ge och Ta* men framförallt skulle man kunna optimera själva utbildningsdagen så att deltagarna får ännu bättre möjligheter att skapa långsiktiga relationer och mervärde av *Ge och Ta*.

Momentet med rollspel skulle kunna förbättras på några punkter. Såsom det ser ut idag får grupperna välja fritt vilka situationer de spelar upp för övriga deltagare vilket har lett till att många rollspel har handlat om upplopp och detta har av flera poliser upplevts som oseriöst. Förslagsvis skulle grupperna, utifrån enkla situationer som poliser och ungdomar kan tänkas mötas i, kunna välja ett tema bland några färdiga förslag. Det skulle kunna vara snatteri, högljudd fest, misshandel, ett gripande eller Våga vittna som en av poliserna föreslog. Vidare efterfrågas mer tid till rollspel, poliserna efterfrågar mer tid till dialog och eftertanke. Förslagsvis skulle man kunna tidigarelägga hela momentet för att säkerställa tid till diskussion efter varje unik föreställning.

Ungdomarna verkar ha ett ganska stort intresse för polisyrket, de är nyfikna på hur poliserna arbetar, vilka situationer man kan hamna i samt vilka befogenheter poliser har. Samtidigt som ungdomarna inte har en mångsidig bild av polisyrket finns en vilja hos poliserna att förmedla en trygg bild av sig själv och sitt yrke. Vi föreslår att detta bör fångas upp och inom ramen för *Ge och Ta* skulle man kunna införa ett moment där ungdomarna får information om polisyrket. Detta skulle kunna ske klassvis i form av en kortare föreläsning med information om polishögskolan, hur en arbetsdag kan se ut, vad händer på polisstationen, radiobilens funktion etc.

Sist men inte minst tror jag att *Ge och Ta* skulle få en större genomslagskraft inom Polisen och bland ungdomar utifrån följande två antaganden. Dels borde vi säkerställa att denna studies resultat görs tillgängligt för alla deltagare samt andra intresserade och dels borde vi skapa en större variation bland framtida deltagande poliser. Genom att sprida information om *Ge och Ta* som visar positiva möten och nya insikter skapas debatt och intresse för utbildningen. Med variation bland deltagande poliser menar jag variabler såsom ålder,

tjänstposition och hur länge man har arbetat som polis. Såsom det ser ut nu verkar det vara mest unga, relativt nya poliser som deltar. Detta innebär att de som har arbetat länge och har mer erfarenhet, de som besitter högre positioner och har inflytande över framtida beslut, missar en möjlighet att möta framtidens ungdomar och ta del av deras verklighet. Ett förslag är att marknadsföra *Ge och Ta* på ett attraktivt sätt bland annat genom att sprida resultaten från utvärderingen och förankra tankesättet att *alla* poliser bör delta.

TACK

Avslutningsvis vill vi (Elisabet Degen-Hansson och Benita Nilsson) rikta ett särskilt tack till:

ESF-rådet att de beviljade medel för detta.

Ledningen i Södertörn som gav oss uppdraget.

Informationsansvarig Hesam Akbari som med sina kunskaper och färdigheter hjälpte till att ta fram foldrar, USB stickor och allt som har med det tekniska att göra.

Linus Nilsson som höll koll på att ekonomin stämde.

Mångfaldsgruppen för att de är så duktiga på att vara bra på olika saker.

Nils-Eric Löf, bollplanket som kommit med råd och dåd under resans gång.

Och alla som på något sätt bidragit till att genomföra *Ge och Ta* varje dag.